

УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ЮСТИЦІЇ

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ
З ПЕРЕВІРКИ СУДДІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

ВИСНОВОК

19 травня 2015 року

Київ

№ 30/2-15

Тимчасова спеціальна комісія з перевірки суддів судів загальної юрисдикції (далі – Комісія) в складі головуючого – Мойсика В.Р., членів Комісії: Варишка П.В., Галабали М.В., Лавренюка М.Ю. (доповідача), Первомайського О.О., Смирнової К.І., Соловйової М.М. та Юзькової Т.Л., розглянувши матеріали перевірки заяви Горшколепова Д.В. стосовно судді Харківського окружного адміністративного суду Волошина Дмитра Анатолійовича,

встановила:

на адресу Комісії надійшла заява Горшколепова Д.В. щодо порушення норм законодавства України суддею Харківського окружного адміністративного суду Волошиним Д.А. при прийнятті судом під його головуванням постанови про обмеження прав громадян на мирні зібрання.

Автор у заяві зазначив, що суддя Волошин Д.А. при прийнятті 28 березня 2014 року постанови про заборону Громадській організації «Велика Русь» проведення 30 березня 2014 року з 12.00 до 15.00 на площі Свободи у м. Харкові мітингу проти розповсюдження в місті Харкові проявів фашизму та неонацизму, допустив порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатовані у рішенні Європейського суду з прав людини.

З приводу обставин, викладених у заяві Горшколепова Д.В., суддя Харківського окружного адміністративного суду Волошин Д.А. надав письмові пояснення, в яких вказав, що постанова про обмеження права на мирне зібрання прийнята судом в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення та захисту прав і свобод інших людей. Постанова суду в апеляційному порядку не оскаржувалась, що, на думку судді, свідчить про згоду відповідача з викладеним у ній обґрунтуванням.

На засіданні Комісії був присутній суддя Волошин Д.А., який підтримав доводи, викладені у письмових поясненнях.

Проведеною перевіркою встановлено наступне.

27 березня 2014 року Харківська міська рада звернулась до Харківського окружного адміністративного суду з позовом до Громадської організації «Велика Русь» в особі голови – Особи 1 про обмеження права на мирне зібрання шляхом заборони проведення 30 березня 2014 року з 12.00 до 15.00 на площі Свободи в м. Харкові мітингу проти розповсюдження в м. Харкові проявів фашизму та неонацизму.

Позов мотивовано тим, що організатором акції не дотримано вимог в частині завчасного повідомлення про проведення мирного зібрання, у зв'язку із чим позивач був позбавлений можливості здійснити підготовчі заходи, необхідні для безперешкодного проведення зборів громадян, забезпечення громадського порядку та безпеки дорожнього руху, охорони прав і свобод інших людей. Як зазначено у позові, зважаючи на попередній досвід забезпечення громадського порядку під час подібних заходів, існувала вірогідність виникнення протистояння та конфліктних ситуацій між учасниками акції та особами, які не брали в ній участь, а також конфліктів з нарядами міліції, що могло призвести до різкого загострення ситуації, внаслідок чого могли бути порушені права та інтереси громадян.

28 березня 2014 року Харківський окружний адміністративний суд під головуванням судді Волошина Д.А. прийняв постанову у справі № 820/5681/14, якою задовольнив позов Харківської міської ради та заборонив Громадській організації «Велика Русь» в особі голови Особи 1 та іншим учасникам цієї акції проводити 30 березня 2014 року з 12.00 до 15.00 на площі Свободи в м. Харкові мітинг проти розповсюдження в м. Харкові проявів фашизму та неонацизму.

Суд дійшов висновку про наявність обґрунтованих підстав вважати запланований Громадською організацією «Велика Русь» 30 березня 2014 року на площі Свободи в місті Харкові мітинг, з огляду на велику кількість учасників заходу – 10000 осіб, повідомлень правоохоронних органів про можливість масових заворушень, пов'язаних з насильством та захопленням державних будівель на території міста Харкова, таким, що може призвести до небезпечних заворушень чи злочинів, становити загрозу здоров'ю населення або правам і свободам самих мітингувальників та інших людей.

Судом також встановлено, що відповідачем не дотримано вимог щодо своєчасного повідомлення про проведення масового заходу, що позбавляє позивача можливості вжити заходів для безперешкодного проведення вказаного масового заходу, забезпечення громадського порядку, прав і свобод інших людей.

До такого висновку суд дійшов, оцінивши наступні встановлені в судовому засіданні обставини та докази у справі.

26 березня 2014 року до Харківської міської ради надійшло повідомлення Громадської організації «Велика Русь» про проведення 30 березня 2014 року з 12.00 до 15.00 на площі Свободи у м. Харкові мітингу проти розповсюдження проявів фашизму та неонацизму. Орієнтовна кількість учасників акції – 10000 осіб.

Цього ж дня дане повідомлення було розглянуто на засіданні узгоджувальної комісії виконавчого комітету Харківської міської ради по розгляду повідомлень про проведення громадських, політичних та інших масових заходів, на якому вирішено вважати неможливим проведення 30 березня 2014 року мітингу на площі Свободи, рекомендовано Особі 1 відмовитися від його проведення.

27 березня 2014 року до Харківської міської ради надійшов лист Харківського міського управління Головного управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області від 27 березня 2014 року № 32/240, у якому зазначено, що проведення вказаного заходу спричинить суттєві труднощі в забезпеченні пожежної безпеки. Організований мітинг призупинить рух автотранспорту по вул. Сумській, що, в свою чергу, призведе до створення заторів на автошляхах центральної частини міста, а відтак - унеможливить швидке реагування підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області на випадок виникнення пожеж або надзвичайних ситуацій.

З листа прокуратури м. Харкова від 27 березня 2014 року № 04-34-6639, який надійшов до Харківської міської ради, вбачається, що проведення зазначеного мітингу створює загрозу суверенітету і територіальній цілісності держави, правам і свободам мешканців регіону.

Окрім того, в матеріалах судової справи міститься лист Управління Служби безпеки України в Харківській області від 28 березня 2014 року № 70/5-3213, у якому зазначено, що 29 та 30 березня 2014 року у Харкові радикально налаштованими активістами проросійських громадських організацій планується проведення громадсько-масових заходів, під час яких заплановано обговорення ряду питань подальшої розбудови органів місцевої влади Харківської області та участі громадськості в їх діяльності, які неоднозначно сприймаються мешканцями м. Харкова, через що під час проведення вказаних заходів можуть бути здійснені провокаційні дії щодо учасників заходів, представників правоохоронних органів та органів місцевої влади, неконтрольований розвиток яких може призвести до масових заворушень, у тому числі пов'язаних з насиллям та захопленням будівель органів державної влади.

Відповідно до листів Харківського міського управління ГУ МВС України в Харківській області від 27 та 28 березня 2014 року, які містяться в матеріалах справи, на 30 березня 2014 року заплановано проведення мітингу біля пам'ятника Т.Г. Шевченку на підтримку євроінтеграції чисельністю 1000 осіб; інформаційно-агітаційного заходу чисельністю до 1000 осіб відносно змінення політики, що веде до тотального погіршення життя працюючого населення (Харківський МК «КПУ»); футбольного матчу в рамках чемпіонату України з футболу.

Судом також задоволено клопотання позивача та долучено до справи роздруківки з мережі Інтернет, що містять відомості про масові заворушення у м. Харкові протягом березня 2014 року, внаслідок яких постраждало більше 70 осіб та дві особи загинуло, відбулось захоплення будівлі Харківської обласної державної адміністрації.

Відповідно до статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод здійснення прав на свободу мирних зібрань не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Статтею 39 Конституції України визначено, що громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку - з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Особливості провадження у справах за адміністративними позовами суб'єктів владних повноважень про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання врегульовані статтею 182 КАС України.

Відповідно до частини п'ятої зазначеної статті суд задовольняє вимоги позивача в інтересах національної безпеки та громадського порядку в разі, якщо визнає, що проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших зібрань може створити реальну небезпеку заворушень чи вчинення кримінальних правопорушень, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей.

Єдиною правовою підставою для задоволення позову органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання є визнання судом того факту, що проведення такого заходу може створити реальну небезпеку заворушень чи злочинів, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей. Така небезпека не повинна бути уявною, а має ґрунтуватися на конкретних фактах чи даних про наявність реальної загрози інтересам національної безпеки та громадського порядку.

Як вбачається з матеріалів справи, позивачем надано докази, які свідчили про наявність реальної небезпеки заворушень чи вчинення кримінальних правопорушень, загрози здоров'ю населення або правам і свободам інших людей при проведенні відповідачем мітингу.

А тому, зважаючи на дотримання справедливого балансу між забезпеченням прав і інтересів мешканців територіальної громади міста Харкова та прав і свобод відповідача на мирні зібрання, суд обґрунтовано дійшов висновку, що запланований відповідачем масовий захід не узгоджується з інтересами національної безпеки та громадського порядку.

Комісія приймає до уваги доводи, викладені у поясненнях судді Волошина Д.А., що, зважаючи на заявлену кількість осіб, які планували брати участь у вказаному мітингу (10000 осіб), наявність у суду доказів, що свідчили про реальну небезпеку заворушень чи вчинення кримінальних правопорушень, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей, заборона

проведення мирного зібрання була виправданою та адекватною можливим загрозам.

За результатами проведеної перевірки Комісія не встановила обставин, що свідчать про порушення суддею Волошином Д.А. присяги судді чи можуть слугувати підставами для притягнення судді до дисциплінарної або кримінальної відповідальності.

На підставі викладеного, керуючись частиною п'ятою статті 7 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», пунктами 4.1., 6.9. Регламенту Комісії, Комісія

ухвалила:

припинити перевірку щодо судді Харківського окружного адміністративного суду Волошина Дмитра Анатолійовича, оскільки не встановлено фактів, що свідчать про порушення суддею присяги і відсутні підстави для притягнення до дисциплінарної або кримінальної відповідальності.

Висновок та матеріали перевірки направити до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий

_____

В.Р. Мойсик

Члени Комісії:

_____

П.В. Варишко

_____

М.В. Галабала

_____

М.Ю. Лавренюк

_____

О.О. Первомайський

_____

К.І. Смирнова

_____

М.М. Соловйова

_____

Т.Л. Юзькова